

Original Research

Narrative Analysis of Women's Emotional Work in the First Year of Marriage

Aghababae Ehsan¹
Askari dastjerdi Zahra²

Abstract

Women work on their emotions and adjust them to the new relationship in the first year of marriage. The purpose of this study is to discover the emotional work of 20 women in Isfahan. We will adopt Arley Hochschild theory on emotion and use the narrative inquiry of Algirdas Julien Greimas. Findings show that women try to achieve a good life. They perform both self-directed emotional work and other-based one in the first year of marriage. "Self-directed emotional work" is often done with an inner motivation and to improve the quality of marriage, overcome a crisis, creating satisfaction, self-reflection and constructive interaction with others, and the help of helpers is widely used." Other-based emotional work" is always done with an inner force and to make a conscious change, the desire to be recognized and to fall into a blissful trance, and rarely is there any trace of the helpers and opponents. Some reasons that lead women to emotional work include the power structure in the family, the lack of some skills and abilities in women, and women's agency in shaping and integrating the family.

Keywords

Action Emotional Work, Narrative Analysis, Women, Marriage.

Introduction

---

1. Profesor Asistente, Departamento de Ciencias Sociales, University of Isfahan, Isfahan, Iran. ehsan_aqababae@yahoo.com. (**Corresponding Author**)

2. Master of Women Studies, University of Isfahan, Isfahan, Iran. z.asgari100@gmail.com.

Submit Date: 09/17/2021

Accept Date: 12/31/2021

Marriage is an emotional event that overshadows all the relationships in a person's life. The first year of marriage is a platform for the formation and direction of emotions in the new situation of life, and the activism of couples in this field is of great importance.

While most psychologists and biologists in organic approaches reduce emotion to biological tools, sociologists consider emotion to be the construction of society. In the meantime, some sociologists such as Arley Russell. Hochschild argues that emotion has a unique status among other senses, and is related not only to action but also to cognition. This sociologist coined the term emotional work. Emotional work is an action to change human emotions by the social situation in which the person is placed. Hochschild says that our feelings are formed based on whether or not it is appropriate to the social situation. We work on our emotions and are actively involved in shaping, evaluating, monitoring, stimulating, and suppressing our emotions. Therefore, it can be said that the main actors of family life in the face of a new situation, express appropriate feelings to be able to manage relationships and structures in life.

Research goal

The present study aims to explore the emotional work of women in the first year of marriage by using theories in the field of emotions, especially the theory of emotional work of Hochschild and the method of narrative analysis, and using the action model of Grimas

Research Method

This research has chosen the method of narrative analysis to express the form and framework and to organize the data as well as their analysis. according to the requirements, conditions and limitations of the research and according to the theoretical foundations of the research, sampling has been done in combination. A combination of a typical sample and a snowball. This means that we first went to women who are in the age group of 20 to 30 years in the city of Isfahan and have a university education. They belong to the middle class and have just passed the first year of their marriage.

Among the techniques, we have used is Grimas's perspective for analyzing the findings of a narrative. Grimas believes that man perceives every phenomenon through two opposing aspects. One is its opposite and the other is its negation. Grimas has a model for systematizing maps. This pattern consists of six actors that form his action pattern in the form of three opposite pairs. He claims that these three dual opposites can be examined in all actions and types of characters. Of course, one character can play all the roles at the same time, and one role can be played by many characters. The characters of each narrative or actors can be

categorized into three axes of desire, transmission and power based on their relations and confrontations with each other and in the form of six actors.

At the axis of desire, the subject is the main element in the action of the story, and the object is the purpose or desire that the subject acts to achieve. These two actors are more fundamental than the other four, and their relationship is based on desire. The subject tends to the goal and the object tends to drive the story. At the transmitter, an axis is a person, institution, or internal force that sends the actor in pursuit of the goal, and in the end, the receiver receives it. The sender suggests establishing a connection between the subject and the object, and the receiver accepts the actor's effort. In the axis of power, the helper helps the agent to reach the goal and the deterrent tries to prevent the agent.

Findings

Findings show that women try to achieve a good life. They perform both self-directed emotional work and other-based one in the first year of marriage. "Self-directed emotional work" is done to improve the quality of marriage, overcome a crisis, creating satisfaction, self-reflection and constructive interaction with others, and "self-directed emotional work" is done to make conscious change, desire to be recognized and to fall into a blissful trance. When a woman's emotional work is directed at another, an inner force always motivates women to strive and move. But when a woman's emotional work is self-directed, sometimes an external force and sometimes an internal force motivate her. Also, when women want to change their husbands, traces of helpers and opponents are rarely seen. However, when they want to change themselves, they take full advantage of the help of helpers and more freely inform those around them and use the help of others. The findings also show that in many cases, women see a change in themselves as a shortcut that makes it easier for them to reach their goals.

Discussion

Change is a requirement for living together. Most of the interviewees evaluated making a change in themselves or a change in their spouse as positive and developmental. The fact that women are more concerned with a change in themselves than a change in their husbands can be considered in several ways. First, the power structure in the family facilitates change in women not only but also with social support. First, the power structure in the family facilitates change in women not only but also with social support. However, this structure makes change difficult for men. Second, it can be due to the agency and influence of women in family life and marital relationships. The fact that women think more about change in themselves can be examined neither from the

perspective of need nor from the perspective of possibility, but the perspective of the impact and importance of women's role in family life. We have heard for years that women have more soft power than men to manage thoughts and feelings in the family. This statistic can indicate that the power of flexibility and change in women increases their agency and influence in family management. Therefore, it can be concluded that women's ability to do emotional work gives them power. Soft power can make a difference in the state of women's society in the long run. The last point to note in this regard is the lack of some abilities and skills in women at the beginning of cohabitation. They think of changing themselves to achieve such readiness.

References

- Chandler, D. (2007). *Semiotics: The basics*. Translated by Mahdi Parsa. Tehran: Surah Mehr Publishing. (In Persian)
- Cho, C. J. (2020). *The work of the funeral director: Emotional labor, family and friends*. A Master's Thesis of Science in Family and Child Studies, University of Central Oklahoma.
- Fabianowska, J. & Halnon, N. G. (2014). Emotional labour in harm-reduction practice in Ireland: An exploratory study. *Irish Journal of Applied Social Studies*, 13(1), 53-65.
- Goleman, D. (2014). *Social Intelligence*. Translated by Hamid Reza Baluch. Tehran: Jeihoon Publication. (In Persian)
- Gottman, J. M. & Levenson, R. W. (2003). A two-factor model for predicting when a couple will divorce: Exploratory analyses using 14-year longitudinal data. *Family Process*, 41(1), 83-96.
- Herman, L. & Vervaeck, B. (2001). *Handbook of Narrative Analysis*. University of Nebraska Press Lincoln and London, Chapter 2 Structuralism, 1.2. Actants
- Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social structure. *American Journal of Sociology*, 85(3), 551-575.
- Hofmann, V. & Stokburger-Sauer, N. E. (2017). The impact of emotional labor on employees' work-life balance perception and commitment: A study in the hospitality industry. *International Journal of Hospitality Management*, 65, 47-58.

- Kalantari, A., Roshanfekr, P. & Javaheri, J. (2011). Three decades of researches about “divorce causes” in Iran: A review. *Women's Strategic Studies Quarterly*, 14(53), 162-129. (In Persian)
- Keys, J. (2010). Running the gauntlet: Women's use of emotion management techniques in the abortion experience. *Symbolic Interaction*, 33(1), 41-70.
- Khodadai Sangdeh, J., Nazari, A. M. & Ahmadi, K. (2015). The prediction of youth successful marriage: The role of effective marital factors on the socio-cultural context. *Strategic Studies On Youth and Sports*, 14(29), 97-108. (In Persian)
- Kianpour, M. & Aqababae, E. (2017). *Sociology of Emotions*. Isfahan: University of Isfahan Press. (In Persian)
- Lamb, K. A., Lee, G. R. & DeMaris, A. (2003). Union formation and depression: Selection and relationship effects. *Journal of Marriage and Family*, 65(4), 953-962.
- Lavner, J. A., Karney, B. R. & Bradbury, T. N. (2016). A does couples' communication predict marital satisfaction, or does marital satisfaction predict communication? *Journal of Marriage and Family*, 78(3), 680-694.
- Long, L. L. & Young, M. E. (2007). *Counseling and therapy for couples* (2nd ed.). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Paik, A. (2011). Adolescent sexuality and the risk of marital dissolution. *Journal of Marriage and Family*, 73(2), 472-485.
- Pala, T., Tepeci, M. & Timur, A. (2018). The relationship between emotional labor and work-family conflict among hotel employees in Izmir city hotels. *Anatolia: Turizm Arastirmalari Dergisi*, 29(1), 7-18.
- Rahimnia, F. & Hosseini Robot, S. M. (2017). Identifying components of emotional labor dimensions for nurses in relation to patient companion. *Public Management Researches*, 10(36), 63-88. (In Persian)
- Rao, A. H. (2017). Stand by your man: Wives' emotion work during men's unemployment. *Journal of Marriage and Family*, 79(3), 636-656.
- Talibpour, A., Abbaspour, I. & Ghanbari, K. (2018) Internalizing the role of a teacher in the form of emotional work (case study; Islamabad West). *Socio-Cultural Knowledge*, 10(37), 73-90. (In Persian)
- Toolan, M. (2004). *Narrative a critical linguistic introduction*. Translated by Abolfazl Horri. Tehran: Farabi Cinema Foundation Press. (In Persian)

- Williams, A. (2013). A study of emotion work in student paramedic practice. *Nurse Education Today*, 33(5), 512-517.
- Yigit, A. O. & Ferda, A. A. (2019). The effect of emotional labor and impression management on burnout: Example of family physicians. *Pakistan Journal of Medical Science*, 35(3): 793-796.
- Yu, J. H. & Park, T. Y. (2016). Family therapy for an adult child experiencing bullying and game addiction: An application of bowenian and MRI Theories. *Contemporary Family Therapy*, 38(3), 318-327.

مقاله پژوهشی

تحلیل روایت کار احساسی زنان در سال اول ازدواج

احسان آقابابائی^۱

زهرا عسکری دستجردی^۲

چکیده

زنان در سال اول ازدواج بر روی احساسات خود کار کرده و آن را متناسب با مناسبات زندگی جدیدشان سامان می‌دهند. هدف از انجام این مطالعه، کشف کار احساسی ۲۰ زن در شهر اصفهان در سال اول ازدواج با استفاده از نظریه آرلی، هوقشیلد و تکنیک گریماس است. یافته‌ها نشان داد کنش‌گری زنان برای رسیدن به یک زندگی خوب طراحی شده است. در این راستا، آنها به انجام دو نوع «کار احساسی معطوف به خود» و «کار احساسی معطوف به دیگری» دست می‌زنند. «کار احساسی معطوف به خود» غالباً با یک انگیزه درونی و با هدف ارتقای کیفیت زناشویی، خروج از یک بحران، خلق رضایت، خودتأملی و تعامل سازنده با دیگران انجام می‌گردد و به وفور از یاری‌رسان‌ها استفاده می‌شود. «کار احساسی معطوف به دیگری» همواره با یک نیروی درونی و با هدف ایجاد تغییر آگاهانه، میل به بازشناخته شدن و رسیدن به خلسه سعادت‌مندانه صورت می‌گیرد و به‌ندرت اثری از آثار یاری‌رسان‌ها و مخالفان دیده می‌شود. ساختار قدرت در خانواده، فقدان برخی مهارت‌ها و توانمندی‌ها در زنان و عاملیت زنان در شکل‌دهی و انسجام به خانواده از جمله دلایلی است که زنان را به سمت کار احساسی معطوف به خود سوق می‌دهد.

۱. استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول).

ehsan_aqababae@yahoo.com

۲. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد مطالعات زنان، گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

z.asgari100@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۲۶

واژگان کلیدی

کنش، کار احساسی، تحلیل روایت، زنان، ازدواج.

مقدمه و بیان مسئله

ازدواج برای هر انسان شروع یک زندگی جدید است و برای رشد همه‌جانبه شخصیت و سلامت جسمی و روانی افراد امری اجتناب‌ناپذیر تلقی شده است (لامب و همکاران، ۲۰۰۳). سال اول ازدواج را می‌توان سخت‌ترین و درعین‌حال لذت‌بخش‌ترین سال زندگی دانست. پژوهشگران داخلی و خارجی فراوانی که به مسئله فروپاشی زندگی زوجین و مخصوصاً طلاق پرداخته‌اند؛ به اهمیت و نقش سال‌های اول ازدواج در بقا یا فروپاشی خانواده اشاره کرده‌اند (گاتمن و لونسون، ۲۰۰۳؛ لاونر و همکاران، ۲۰۱۶؛ پایک، ۲۰۱۱؛ لانگ و یانگ، ۲۰۰۷؛ کلانتری و همکاران، ۱۳۹۰ و خدادای و همکاران، ۱۳۹۴).

زوجین با ورود به زندگی مشترک با انبوهی از مسائل مختلف شناختی، فرهنگی، عاطفی و طبقاتی مواجه می‌شوند که مدیریت آن‌ها غالباً سخت و دشوار است و گاه این مسائل چنان حاد می‌شود که منجر به طلاق می‌گردد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد، تعارض‌های زناشویی اغلب ناشی از فقدان درک و تفاهم زوجین و در پس‌زمینه‌های مختلف تحول، ویژگی‌های متفاوت شخصیتی، ارزش‌ها، نگرش‌ها، سبک‌های تفکر و تفسیر متفاوت و شرایط محیطی مختلف شکل می‌گیرد (یو و پارک، ۲۰۱۶).

آمار بالای طلاق به‌خصوص در سال‌های اخیر، حاکی از شروع بحران در خانواده‌ها است. این مسئله وقتی اهمیت بیشتری می‌یابد که بدانیم طبق آماري که سازمان ثبت و احوال کشور

-
1. Lamb et al
  2. Gottman & Levenson
  3. Lavner et al
  4. Paik
  5. Long & Young
  6. Yu & Parek

جمع‌آوری و منتشر می‌کند، اغلب طلاق‌ها مربوط به سال‌های نخست پس از ازدواج است. به‌طوری که طبق آمار رسمی در سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۵ درصد از طلاق‌ها در ۲ سال اول ازدواج رخ می‌دهد و این آمار با افزایش تعداد سال‌های زندگی روند نزولی دارد (پایگاه سازمان ثبت و احوال ایران؛ سالنامه آماری کشور، ۱۳۹۸). اما با وجود علم به این مسئله، تاکنون پژوهش‌های کمی به این برهه حیاتی از زندگی خانوادگی پرداخته‌اند.

از آن‌جا که ازدواج یک رخداد عمیق عاطفی است، کنش‌های عاطفی و احساسی در تعامل زوجین اهمیت مضاعفی دارد. به‌نظر می‌رسد، سال اول ازدواج، سال شکوفایی عواطف و احساسات است. چراکه زوجین را در موقعیتی منحصربه‌فرد در میان سال‌های مختلف زندگی‌شان قرار می‌دهد. درحالی‌که اغلب روان‌شناسان و زیست‌شناسان در رهیافت‌های ارگانیستی، احساسات را به ابزارهای بیولوژیکی تقلیل می‌دهند، جامعه‌شناسان احساسات را برساخت اجتماع می‌دانند (کیان‌پور و آقابابائی، ۱۳۹۶). در این میان، برخی جامعه‌شناسان مانند هوشیلد^۲ (۱۹۷۹) معتقدند احساسات ما بر اساس مناسب بودن یا نبودن‌اش با موقعیت اجتماعی شکل می‌گیرد. ما بر روی احساسات خود کار می‌کنیم و به‌شکل فعالانه‌ای در شکل‌گیری، ارزیابی، نظارت، تحریک و سرکوب احساسات خود دخیل هستیم (همان).

نظربه اهمیت مسائل حوزه خانواده و نقش زنان در انسجام بخشی به آن، این مقاله به تحلیل روایت کار احساسی زنان شهر اصفهان در سال اول ازدواج پرداخته تا پاسخگویی این سؤال باشد که زنان در مواجهه با رخداد ازدواج چه کنش‌های احساسی از خود بروز می‌دهند و تجربه کار احساسی آنان در سال اول ازدواج چگونه است؟.

پیشینه تجربی

مطالعات موجود درباره کار احساسی را به‌لحاظ محتوایی می‌توان به چهار دسته زیر تقسیم کرد:

1. www.sabteahval.ir
2. Hochschild

دسته اول که بیشترین فراوانی در بین پژوهش‌های انجام شده را دارند، تأثیر کار احساسی بر عملکرد کارکنان یک نهاد یا مؤسسه دولتی یا خصوصی را بررسی کرده‌اند. از جمله، ییگیت و فردا^۱ (۲۰۱۹) تأثیر کار عاطفی و مدیریت این تأثیر بر فرسودگی شغلی در بین پزشکان خانواده، فابینوسکا و هالنون^۲ (۲۰۱۴) نقش نیروی کار احساسی در کاهش آسیب در ایرلند و رحیم‌نیا و حسینی‌رباط (۱۳۹۵) مؤلفه‌های ابعاد نیروی کار احساسی پرستاران در تعامل با همراهان بیمار را شناسایی کرده‌اند.

دسته دوم، پژوهش‌هایی است که به واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های کار احساسی در یک شغل پرداخته‌اند. از جمله، چو^۳ (۲۰۲۰) رابطه بین کار عاطفی، کار مدیر تشییع جنازه و تأثیر آن بر خانواده و دوستان؛ ویلیامز^۴ (۲۰۱۳) کار احساسی دانشجویان پیراپزشکی و طالب‌پور و همکاران (۱۳۹۷) میزان کار احساسی و عوامل مؤثر بر آن در بین معلمان شهر اسلام‌آباد را بررسی کرده‌اند. دسته سوم، که به لحاظ نوع کار به این پژوهش بسیار نزدیک است، تجربه کار احساسی در یک بحران یا رخداد خاص را مورد مطالعه قرار داده‌اند. از جمله، راثو^۵ (۲۰۱۷) تأثیر کار عاطفی زنان در طول بیکاری همسران‌شان و کیز^۶ (۲۰۱۰) اثر کار احساسی زنان در تجربه سقط جنین را بررسی کرده‌اند.

دسته چهارم، پژوهش‌هایی است که به بررسی کنش‌های احساسی افراد در مواجهه با مسأله تزاخم نقش‌ها پرداخته‌اند. از جمله، پالا و همکاران^۷ (۲۰۱۸) رابطه کار عاطفی و تعارض بین کار و خانواده در بین کارمندان هتل در شهر ازمیر و هافمن و استوکبرگر-سایوئرا^۸ (۲۰۱۷) تأثیر

1. Yigit & Ferda
2. Fabianowska & Halnon
3. Cho
4. Williams
5. Rao
6. Keys
7. Pala et al
8. Hofmanna & Stokburger-Sauera

کار عاطفی بر درک و تعهد تعادل کار و زندگی کارکنان در صنعت هتل‌داری را مورد مطالعه قرار داده‌اند.

از آن‌جا که ازدواج یک رخداد عمیق عاطفی است، کنش‌های عاطفی و احساسی در تعامل زوجین اهمیت مضاعفی دارد. به‌نظر می‌رسد، سال اول ازدواج، سال شکوفایی عواطف و احساسات است. چراکه زوجین را در موقعیتی منحصربه‌فرد در میان سال‌های مختلف زندگی‌شان قرار می‌دهد. درحالی‌که اغلب روان‌شناسان و زیست‌شناسان در رهیافت‌های ارگانستی، احساسات را به ابزارهای بیولوژیکی تقلیل می‌دهند، جامعه‌شناسان احساسات را برساخت اجتماع می‌دانند (کیان‌پور و آقابابائی، ۱۳۹۶). در این میان، برخی جامعه‌شناسان مانند هوشیلد^۱ (۱۹۷۹) معتقدند احساسات ما بر اساس مناسب بودن یا نبودن‌اش با موقعیت اجتماعی شکل می‌گیرد. ما بر روی احساسات خود کار می‌کنیم و به‌شکل فعالانه‌ای در شکل‌گیری، ارزیابی، نظارت، تحریک و سرکوب احساسات خود دخیل هستیم (همان).

نظریه اهمیت مسائل حوزه خانواده و نقش زنان در انسجام بخشی به آن، این مقاله به تحلیل روایت کار احساسی زنان شهر اصفهان در سال اول ازدواج پرداخته تا پاسخگویی این سؤال باشد که زنان در مواجهه با رخداد ازدواج چه کنش‌های احساسی از خود بروز می‌دهند و تجربه کار احساسی آنان در سال اول ازدواج چگونه است؟

چارچوب نظری

مفهوم احساسات قدمتی به اندازه تاریخ زندگی بشر در کره خاکی دارد. این مفهوم چند دهه است که در رشته‌هایی چون جامعه‌شناسی جای پای خود را باز کرده است. در این میان هوشیلد (۱۹۷۹) تبیینی از کنش احساسی انسان‌ها در زمانه خودش ارائه می‌کند که معادلات این حوزه را جابه‌جا کرد. هوشیلد به شدت رهیافت‌های ارگانستی در تبیین مسأله احساسات را رد می‌کند و معتقد است آنها با به‌کارگیری احساسات در حد یک ابزار بیولوژیکی، آن را به سطح یک گزینه تقلیل می‌دهند و قادر به ارائه تبیینی واقعی از آن نیستند. این درحالی است که احساسات

1. Hochschild

ما بر اساس مناسب بودن یا نبودن با موقعیت اجتماعی شکل می‌گیرد. هوشیلد می‌گوید ما از نزدیک و به شکل فعالانه بر روی احساسات خود کار می‌کنیم. ما احساسات مان را شکل داده و آنها را ارزیابی، نظارت، تحریک و یا سرکوب می‌نماییم. به این ترتیب مفهوم جدیدی به نام کار احساسی خلق می‌شود. در واقع، از نظر او احساس یک حال پیش‌بینی‌ناپذیر و غیرقابل کنترل نیست. بالعکس، به شدت قابل مدیریت و در نتیجه قابل پیش‌بینی است (هوشیلد، ۱۹۷۹: ۵۶۰). کار احساسی انواعی دارد. هوشیلد با تشبیه کار احساسی به مکتب بازیگری از دو نوع کار احساسی سطحی و کار احساسی عمیق یاد می‌کند. همچنین انجام کار احساسی نیازمند مجهز شدن به تکنیک‌هایی شناختی، جسمی یا فیزیکی و عاطفی است. تکنیک‌های شناختی، در راستای تغییر تصاویر، ایده‌ها یا اندیشه‌های ذهنی عمل می‌کنند. تکنیک‌های جسمی یا فیزیکی تلاش برای تغییر حالات جسمی متصل به تجربه‌های احساسی است و تکنیک‌های عاطفی تلاش برای تغییر حالات احساسی قابل مشاهده است. این تغییرات برای ایجاد تغییر در احساسات درونی شکل می‌گیرد. از نظر هوشیلد یک فرد می‌تواند با به‌کارگیری این تکنیک‌ها بر روی خود یا دیگران کار احساسی انجام دهد. البته به‌کارگیری این تکنیک‌ها می‌تواند به صورت همزمان باشد (هوشیلد، ۱۹۷۹: ۵۶۱).

هوشیلد معتقد است زن و مرد هر دو در زندگی شخصی و در محل کار، کار عاطفی انجام می‌دهند. اما فرهنگ ما، زنان را بیشتر از مردان به انجام کار احساسی دعوت می‌کند. در کارهای عاطفی یک نوع تخصص و ساختار جنسی، ساختار اجتماعی و فرهنگی تقسیم کار وجود دارد. زنان مسئول لبخند زدن، زیبا بودن، شاد بودن در برابر دیگران و همدردی با آنها هستند. این درحالی است که از مردان انتظار می‌رود کارهای عاطفی تهاجمی انجام دهند (دیلون، ۲۰۱۴). کار احساسی در فضای خانواده بسیار متفاوت از کار احساسی در دیگر نهادهای اجتماعی است. خانواده مختصات و مقتضای خاص خود را دارد و نوع روابط در آن متفاوت است. با این وجود، برخی مؤلفه‌ها در ساختار خانواده نیز بی‌شابهت به سایر ساختارهای اجتماعی نیست. در

این رابطه توجه به دیدگاه کمپر^۱ موضوعیت می‌یابد. او ساختار اجتماعی را توزیع سلسله مراتبی کنشگران نسبت به یکدیگر در طول ابعاد ارتباطی قدرت و منزلت می‌داند. این دو بعد در ساختار اجتماعی، کنشگران را دارای سلسله مراتب می‌کنند. به طوری که برخی قدرت و منزلت بیشتری دارند و همین امر باعث می‌شود آنها حسب جایگاه خود تجربه‌های احساسی متفاوتی را نسبت به دیگران به دست آورند. کمپر روابط اجتماعی را نیز خالی از دو بعد قدرت و منزلت نمی‌بیند و معتقد است این ابعاد برای فهم کنش متقابل و احساسات بنیادی است. مفهوم قدرت و منزلت در ساختار خانواده نیز قابل ردیابی است (ترنر^۲، ۱۳۹۵: ۳۲-۳۶).

ارجاع نظری این مقاله به نظریه «کار احساسی» هوشیلد و نظریه «قدرت و منزلت»^۳ کمپر است و برآن است تا احساسات را یک برساخت اجتماعی تعریف کند و انسان‌ها را کنشگران فعال در حوزه احساسات فرض نماید.

روش پژوهش

به لحاظ هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی این پژوهش ذیل پارادایم تفسیری - برساختی قرار دارد و به جهت بیان فرم و چارچوب و به‌نظم کشیدن داده‌ها و نیز تحلیل آنها روش تحلیل روایت و تکنیک گریماس را انتخاب کرده است. گریماس معتقد است ساختار روایت شبیه ساختار گرامر زبان است. از این رو به الگوی ساختاری یکتایی در داستان‌ها اعتقاد دارد (تولان، ۱۳۸۳: ۸۲). او با کنشگر خواندن اشخاص، تبعیت آنان از کنش را یادآور می‌شود. از دیدگاه وی انسان هر پدیده را از طریق دو جنبه مخالفی که با هم دارند، در می‌یابد. یکی متضاد آن و دیگری نفی آن. بنابراین، انسان برای مفهوم‌سازی، باید ساختار جهان را دریابد که دستیابی به این امر در گرو همان جفت‌های مخالف است. این ساختار بنیادین تقابل‌های دوگانه، به روایت شکل می‌دهد که عمدتاً در قالب پیرنگ تجلی می‌یابد. گریماس الگویی برای سیستماتیک‌سازی نقش‌ها دارد. این الگو شامل شش کنشگر^۴ است که در قالب سه جفت متضاد، الگوی کنشی او را تشکیل می‌دهند. او

1. Kemper

2. Turner

3. Power- Status Theory

4. Actanat

مدعی است این سه تقابل دوتایی، در تمام کنش‌ها و انواع شخصیت‌ها قابل بررسی است (چندلر، ۱۳۸۶: ۱۵۱).

شخصیت‌های هر روایت یا کنشگران بر اساس مناسبات و تقابلهایی که با هم دارند در سه محور میل، انتقال و قدرت و در قالب شش کنشگر قابل دسته‌بندی‌اند:

الف- محور میل: فاعل^۱ / مفعول^۲: فاعل عنصر اصلی کنش داستانی است و مفعول، مقصود یا خواسته‌ای است که فاعل برای دستیابی به آن عمل می‌کند. این دو کنشگر بنیادی‌تر از چهار مورد دیگرند و رابطه آنها مبتنی بر میل است. فاعل متمایل به هدف است و این میل پیش‌برنده داستان است.

ب- محور انتقال: فرستنده^۳ / گیرنده^۴: فرستنده یک فرد، نهاد یا نیرویی درونی است که فاعل را به دنبال هدف می‌فرستد و در پایان، گیرنده آن را دریافت می‌کند. در واقع، فرستنده برقراری اتصال میان فاعل و مفعول را پیشنهاد می‌دهد و گیرنده پذیرای تلاش فاعل است.

ج- محور قدرت: یاری‌رسان^۵ / مخالف^۶: یاری‌گر به فاعل یاری می‌رساند تا به هدف برسد و بازدارنده سعی دارد تا مانع فاعل شود (هرمن و ورواک^۷، ۲۰۰۱).

در این پژوهش ابتدا براساس مفهوم اصلی پژوهش، یعنی کار احساسی، پی‌رفت‌های حاصل از هر روایت احصاء شده است. سپس با تطبیق الگوی کنشی گریماس بر روی هر یک از پی‌رفت‌ها، کنشگران شناسایی شده‌اند. بدین ترتیب، با بررسی دقیق هر یک از کنشگران در همه پی‌رفت‌ها و مقایسه آنها، امکان تفسیر و استنتاج فراهم می‌شود.

نمونه‌گیری و حجم نمونه

-
1. Subject
  2. Object
  3. Destinater
  4. Destintaire
  5. Adjuvant
  6. Opposant
  7. Herman & Vervaeck

در این پژوهش، نمونه‌گیری به صورت ترکیبی از نمونه نوعی و گلوله برفی انجام شده است. بدین معنا که ابتدا به سراغ زنانی رفتیم که در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال در شهر اصفهان هستند، تحصیلات دانشگاهی دارند، به طبقه متوسط جامعه تعلق دارند و به تازگی سال اول ازدواج خود را پشت سر گذاشته‌اند. سپس، از طریق آشنایی با ایشان و با روش گلوله برفی نمونه‌های دیگری پیدا کرده‌ایم. در نهایت با ۲۰ نفر از زنان متأهل شهر اصفهان که بین یک تا دو سال از زمان شروع زندگی مشترک‌شان می‌گذرد، مصاحبه انجام گرفته شد.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	سن	تحصیلات	مدت ازدواج	شغل همسر
۱	۲۳	کارشناسی علوم قرآنی	۲	فروشنده لباس
۲	۲۶	کارشناسی کامپیوتر	۱	مهندس شرکت گاز
۳	۲۶	کارشناسی ارشد روانشناسی کودکان استثنایی	۱	مهندس برق
۴	۲۲	کارشناسی جامعه‌شناسی	۱/۵	طلا فروش
۵	۲۷	کارشناسی علوم تربیتی	۲/۵	فروشنده لوازم یدکی خودرو
۶	۲۴	دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی	۲	کارمند
۷	۲۵	کارشناسی روانشناسی	۱	کارمند
۸	۲۳	کارشناسی تربیت بدنی	۱/۵	مهندس عمران
۹	۲۸	کارشناسی ارشد مهندسی شیمی	۱/۵	مدیر بازرگانی
۱۰	۲۶	پزشک عمومی	۱	مهندس برق
۱۱	۲۲	کارشناسی کتابداری	۱	کارمند
۱۲	۲۴	دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی	۱/۵	مهندس مکانیک
۱۳	۲۵	کارشناسی مهندسی صنایع	۲	مهندس عمران
۱۴	۲۴	کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی	۱/۵	کارمند
۱۵	۲۹	کارشناسی الهیات	۱	کشاورز
۱۶	۲۵	کارشناسی مهندسی مواد	۱/۵	مدیر بازرگانی
۱۷	۲۷	کارشناسی اقتصاد	۱/۵	فروشنده
۱۸	۲۴	کارشناسی علوم تربیتی	۱/۵	فروشنده
۱۹	۲۷	کارشناسی زمین شناسی	۱	مهندس کامپیوتر
۲۰	۲۲	کارشناسی الهیات	۱	کارمند

منبع: یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش مطابق با الگوی گریماس در سه محور میل، قدرت و انتقال به شرح زیر است:

الف) محور میل

همه روایت‌کنندگان در بخشی از روایت خود به این نکته اشاره کردند که آن‌چه بعد از حضور در زندگی مشترک، از زندگی خانوادگی درک نموده‌اند با تصویری که در گذشته داشته‌اند؛ فاصله داشته است. این فاصله هر قدر که باشد، چه کم و چه زیاد؛ راوی قصه ما را به حرکت واداشته است. این حرکت‌ها و به تبع این تغییرات، به شدت با احساسات راوی گره خورده و منجر به انجام کار احساسی شده است.

حرکت زنان برای تغییر، متناسب با اهدافی است که آنها برای خود در نظر گرفته‌اند. این اهداف گرچه متفاوت است. اما در یک کلید واژه «زندگی خوب» قابل جمع است. بررسی‌ها نشان می‌دهد زنان در سال اول ازدواج برای رسیدن به این اهداف، دو نوع کار احساسی انجام می‌دهند: «کار احساسی معطوف به خود» و «کار احساسی معطوف به دیگری».

کار احساسی معطوف به خود

مقصود از کار احساسی معطوف به خود آن است که کنشگران برای رسیدن به هدف، به تغییر در افکار و احساسات خود بپردازند. این اهداف عبارتند از: افزایش کیفیت رابطه زناشویی، عدم ایجاد اختلال در رابطه زناشویی به واسطه پیش‌آمد یک مشکل، اهمیت توجه به خود، ایجاد رضایت در همسر و تعامل سازنده با خانواده همسر. اهداف متفاوت است اما راهبرد رسیدن به هدف یکی است: ایجاد تغییر در خود.

کیفیت زناشویی

کیفیت زناشویی، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های زنان از ابتدای ازدواج است. زنان، زمانی به کیفیت زناشویی خود می‌اندیشند که از انتخاب زوج‌شان احساس رضایت دارند و در ارتباط با همسر مشکل غیرقابل حلی نمی‌بینند. راوی اول در توصیف رابطه خود با همسر بارها از وجود علاقه میان خود و همسرش سخن به میان می‌آورد. اما این علاقه برای عدم ایجاد اختلاف بین آنها کافی نیست. او به جهت شناخت حداقلی از همسر دست به آزمون و خطا می‌زند و در هر دوره راهبردی را برمی‌گزیند. او معتقد است در نتیجه رفتارهای تلافی‌جویانه بین آنها فاصله ایجاد شده است. به همین جهت او باید در عملکرد خود تجدیدنظر داشته باشد. لذا تلاش می‌کند احساس ناراحتی از برخی رفتارهای همسر را در خود کنترل و احساس همدلی را تقویت نماید. او رفتارهای دلگرم‌کننده و محبت‌آمیز بروز می‌دهد. وی می‌گوید:

«وقتی با هم دوستانه رفتار کنیم و بدون من نمی‌خوام جلوش وایسم خیلی خوب می‌شه. انگار بهش حق دادم. محبت‌ام را بهش بیشتر کردم. خسته شده بودم خودمم از این رفتارها. اونم خیلی تغییر کرد. یه رگ خوابی داره. من داره دستم میاد. آگه بدونه که دوستش داری و باهاش لج و لجاجتی نمی‌کنی همه جوهره خودش را وقف تو می‌کنه».

در رویکرد جدید او علاوه بر تکنیک‌های شناختی و احساسی و از تکنیک‌های فیزیکی نیز استفاده می‌نماید:

«من قبلاً اصلاً اهل تحسین کردن نبودم. اما الآن خیلی تغییر کردم. خیلی انعطافم بیشتر شده. بیشتر حرف می‌زنم. بیشتر محبت می‌کنم. یه کاری که می‌کنه می‌گم آفرین. حتی آگه الکی بگم اون روحیه‌اش خوب میشه».

راوی دوم بعد از عروسی احساس خوشبختی دارد و نمی‌خواهد از این شرایط فاصله بگیرد. به همین جهت موانع فکری و احساسی را در خود شناسایی و آنها را از سر راه برمی‌دارد. او نیز برای رسیدن به هدف از هر سه تکنیک شناختی، احساسی و فیزیکی استفاده می‌کند. به‌جای

بروز احساس ناراحتی از برخی رفتارهای همسر به ابعاد مثبت آن رفتارها توجه می‌کند و به خاطر همسرش حاضر به این ارتباط با دوستانی می‌شود که با آنها میانه خوبی ندارد.

«خیلی پلی استیشن بازی می‌کنه و من اوایل حس بدی داشتم... یه کم که رد شد دیدم دوست ندارم زن قرقرو باشم و به همه تفریحاتش گیر بدم. با خودم عهد کردم که الکی بهش گیر ندم. دیدم چقدر تغییر نگرش می‌تونه زندگی‌ام را راحت کنه ... من با این‌که اصلاً دوست نداشتم بچه‌های اکیپ مون بیان اینجا اما برای تولدش دعوت‌شون کردم».

زندگی مشترک برای راوی پانزدهم هم آورده‌هایی از جنس تجربه، شناخت و احساسات جدید دارد. او در جریان زندگی از برخی حرف‌ها و رفتارهای همسر ناراحت می‌شود. او تلاش می‌کند با گفتگو در موقعیت مناسب، شناخت بیشتری از همسر پیدا کند و احساسات خود را با همسر در میان بگذارد. در بعضی موارد حساسیت‌های خود را کاهش دهد و برای رفع ناراحتی خود چاره‌ای دیگر بیندیشد. او نیز از تکنیک‌های شناختی و احساسی استفاده کرده است.

«منم خیلی پيله نمی‌کنم. گذشت زمان به من نشون داد که تودار بودن یه جاهایی حُسنه. در اقوام داریم مردی که هر اتفاقی می‌افته میاد تو خونه می‌گه و این کلاً زندگی‌شان را به هم ریخته. البته یه جاهایی هم کنار او مدم ... من تلاش کردم به جای بحث بی‌خودی و اوقات تلخی، خودم را مشغول کنم و به خاطر دیر او مدنش خودم و اون را ناراحت و اذیت نکنم ... زودرنج‌ام ولی کینه‌ای نیستم. زودرنج بودنم با ازدواج کمتر شده. همسرم باعث این بودن. میگفتن تو برای چیزای بی‌ارزشی ناراحت میشی... اینقدر روحش بزرگه که به این چیزا اهمیت نمیده. این روحیه‌اش من را هم تغییر داده».

خروج از یک بحران

اتفاقات غیرقابل پیش‌بینی جزء لاینفک زندگی هر انسانی است. روایانی که با چنین مسائلی در سال اول ازدواج خود مواجه شده‌اند، معتقدند نباید اجازه دهند این مسئله، اختلالی در روابط زناشویی آنها ایجاد کند. برای راوی پنجم دخالت‌های یک فرد خارجی در زندگی خصوصی آنها

چنان مسأله ایجاد می‌کند که روزهای زیادی درگیر می‌شود. او با کمک تکنیک شناختی، تحلیل جدیدی از شخصیت فرد دخالت‌کننده به دست می‌آورد و تلاش می‌کند تا نسبت به حرف‌های بی‌پایه و اساس و به‌قولی از سر حسادت، بی‌توجه و بی‌تفاوت باشد. او با تکنیک احساسی، حس ناراحتی خود در این زمینه را کنترل و تلاش می‌کند خود را به فعالیت‌های دیگری مشغول سازد.

«الآن پشیمانم چرا سر چیزهای الکی ما تو خونه ناراحتی پیدا می‌کردیم. الآن فکر می‌کنم آدم باید خودش خوش باشه کاری به حرف‌های دیگران نداشته باشه».

راوی دوازدهم و پانزدهم در شروع زندگی با مشکل ارتباط جنسی مواجه می‌شوند. استرس و نگرانی آنها را فرا می‌گیرد. اما اراده آنها بر حل مشکل و اجازه ندادن به ورود افکار و احساسات مخرب در رابطه با همسر قرار می‌گیرد. آنها از تکنیک‌های شناختی و احساسی استفاده می‌کنند. راوی پانزدهم در این باره می‌گوید:

«تصمیم گرفتم که اول خودم را آرام کنم. با حرف‌های ناامیدکننده به شوهرم استرس وارد نکنم. فهمیدم این استرس روی رابطه جنسی مون هم اثر بدی داره».

خلق رضایت

گاهی راوی در تجزیه و تحلیل خود از وضعیت زندگی، علت نارضایتی همسر را در خود کشف می‌کند. این کشف تمام کنش‌های او را جهت می‌دهد. جهتی که نوک پیکان آن به سمت ایجاد رضایت در همسر است. راوی اول پس از چند ماه متوجه می‌شود انتظارات و خواسته‌های همسرش برآورده نمی‌شود. پذیرش این مسأله برای او سخت است. اما باید قبول کند. درحال حاضر او نه تنها نباید به خاطر پذیرش بیماری همسر، متوقع باشد که لازم است فقدان اعتماد به نفس و احساس حقارت در همسر را نیز جبران نماید. تغییرات شناختی او را به این نتیجه

می‌رساند که لازم است با استفاده از تکنیک احساسی، احساس توقع را در خود سرکوب و احساس همدلی با همسر را تقویت نماید.

«روز به روز لاغرتر می‌شد. ناامید بود. منم خیلی دل به دلش نمی‌دادم. انتظارات خودم را داشتم ... بعد زنگ زد و او آمد و یه سری چیزهایی که ناراحت شده و برایش مسئله پیش او آمده را برام گفت. تا اون روز تو خودش می‌ریخت ... فهمیدم چقدر اعتماد به نفسش کمه که این حرف را به خودش گرفته. فهمیدم از خود گذشته‌گی کردن فایده‌ای نداره. طرفم احساس حقارت می‌کنه تو زندگی ... من خیلی فکر کردم به حرفاش. کم کم منم سعی کردم بهش محبت کنم. حالا یه کم متعادل شده».

راوی سوم معتقد است شکرآب شدن رابطه همسر با پدر و مادرش به نداشتن مهارت‌های ارتباطی در او مربوط می‌شود. به همین دلیل تلاش او در راستای ایجاد این مهارت، تنها به خاطر ایجاد رضایت در همسر است. او از تکنیک احساسی استفاده می‌کند:

«تو یه حالتی بودم که حس می‌کردم شوهرم خیلی ناراحته، ولی من هیچ کاری نمی‌تونم بکنم. چون زبون ندارم برم حرف بزنم. نمی‌تونم از خودم و شوهرم دفاع کنم».

خودتأملی

گاهی توجه به خود مهم‌تر از توجه به هر مسئله دیگری است. گره حل مشکلات زندگی زناشویی با توجه به خود، باز می‌شود. راوی ششم که فشار مشکلات اقتصادی او را به دختری افسرده تبدیل کرده با کمک‌های بی‌دریغ همسر به زندگی باز می‌گردد. او به روان‌پزشک مراجعه و دارو مصرف می‌کند. اما از یک‌جا به بعد به این نتیجه می‌رسد که خودش باید به خودش کمک کند. او با استفاده از تکنیک‌های احساسی و فیزیکی سعی می‌کند احساس شادی و خوشحالی را در خود تقویت کرده و به زندگی امیدوار گردد.

«تو اون روزها خیلی با خودم فکر کردم. روان‌شناس بیشتر دارو می‌داد. من خودم روان‌شناسی خوندم و می‌گفتم اگه من نتونم برای خودم کاری کنم هیچ وقت برای کس دیگه نمی‌تونم کاری بکنم. عادت کرده بودم تنها می‌رفتم پیاده‌روی. خصوصاً وقتی عصبانی‌ام. همیشه آهنگ‌های شاد گوش می‌دادم. فیلم‌های شاد می‌دیدم. آهنگ می‌گذاشتم تو خونه برای خودم، می‌خوندم.»

راوی بیستم هم می‌خواهد تغییر را از خود آغاز کند. او بین شرایط موجود و شرایط مطلوب فاصله می‌بیند. بنابراین در گام اول به تطبیق خود با شرایط موجود می‌اندیشد. رسیدن به این هدف مستلزم ایجاد تغییرات شناختی در خود است. او وضع موجود را برای خود مطلوب ترسیم کرده تا بتواند با استفاده از تکنیک احساسی، حس بهتری نسبت به شرایط داشته باشد. او از تکنیک‌های فیزیکی هم برای رسیدن به هدف استفاده می‌کند.

«می‌دیدم اون تغییر نمی‌کنه. گفتم بگذار خودم را تغییر بدم. به خودم می‌گفتم چه کاریه. بیرون رفتن اینقدرها هم اهمیت نداره. تو خونه کار کن. تو خونه خودت را مشغول کن.»

تعامل سازنده

خانواده‌ها همیشه نقش مهمی در زندگی زوجین داشته‌اند. راویان روایت‌های ما نیز بارها به نقش خانواده‌ها اشاره کردند. آنها برای رسیدن به این هدف تغییر را از خود آغاز کرده‌اند. راوی ششم نیز که به واسطه ازدواج فامیلی و وجود برخی تفاوت‌های اخلاقی گرفتار حرف و حدیث‌های فراوان شده به تجزیه و تحلیل رفتارهای اطرافیان می‌پردازد. او با تغییر زاویه دید و احساس خود نسبت به آنها این قدرت را پیدا می‌کند که درباره مشکلات موجود با آنها گفتگو کند و به تناوب مشکلات ارتباطی خود با آنها را حل نماید. در واقع ابتدا شناخت او از مسئله تغییر می‌کند و در این شرایط او می‌تواند با استفاده از تکنیک‌های احساسی، راحت‌تر خاطرات بد را فراموش کند و با احساس محبت و صمیمیت بیشتری با آنها برخورد نماید.

«نشستم همه افراد زندگی‌ام برای خودم تحلیل کردم و به جوری خودم را گذاشتم جای اونا. از دید اونا نگاه کردم. گفتم شاید اگر منم جای اونا بودم همچین کاری می‌کردم.... با حرف‌هایی که زدم خیلی رابطه مون بهتر شد».

جدول ۲. کار احساسی معطوف به خود

شماره پی‌رفت	کد تفسیری	کد تبیینی
۴-۱	بهبود رابطه با همسر	کیفیت زناشویی
۳-۲	ایجاد بهترین شکل از رابطه زناشویی	
۱-۴	رابطه خوب و مؤثر با همسر	
۱-۹	بالا بردن کیفیت رابطه زناشویی	
۱-۱۰	بهبود رابطه با همسر	
۲-۱۰	رسیدن به تفاهم ذهنی و عملی با همسر	
۱-۱۱	رسیدن به یک رابطه کم‌حاشیه و بدون جرو بحث	
۲-۱۲	مدیریت تفاوت‌ها در زندگی	
۲-۱۴	مدیریت حساسیت‌ها در رابطه با همسر	
۲-۱۵	مدیریت تفاوت‌ها در زندگی	
۱-۱۷	حفظ احترام متقابل در رابطه زناشویی	
۲-۱۸	مدیریت تفاوت‌ها در زندگی	
۲-۱۹	مدیریت تفاوت‌ها در زندگی	
۳-۱	گسسته نشدن رابطه زناشویی به واسطه بارداری ناخواسته	خروج از بحران
۱-۵	خراب نکردن رابطه زناشویی به واسطه حرف‌های دیگران	
۱-۱۲	دلسرد نشدن زوجین به واسطه مشکل در ارتباط جنسی	
۲-۱۳	عدم ایجاد اختلال در رابطه زناشویی به واسطه مشکلات اقتصادی	
۱-۱۵	دلسرد نشدن زوجین به واسطه مشکل در رابطه جنسی	
۲-۱۷	عدم ایجاد اختلال رابطه زناشویی به واسطه فوت یک عزیز	
۱-۱۸	عدم آشفته‌گی در رابطه زناشویی به واسطه یک اختلاف نظر	
۱-۱۹	عدم ایجاد فاصله بین زوجین به واسطه اعتماد از دست رفته	

خلق رضایت	امیدوار کردن همسر به زندگی	۱-۱
	ایجاد حس رضایت در همسر	۱-۳
	ایجاد حس رضایت در همسر	۲-۳
	رضایت آفرینی در همسر	۲-۵
خودتأملی	بازیابی ارزش‌های زندگی	۲-۲
	بهبود حال خود و افزایش حس رضایت از زندگی	۲-۶
	بهبود حال خود	۲-۸
	بهبود حال با تطبیق دادن خود با شرایط موجود	۱-۲۰
تعامل سازنده	تعامل خوب با خانواده همسر	۱-۲
	سامان دادن روابط با خانواده همسر	۳-۶

منبع: یافته‌های پژوهش

کار احساسی معطوف به دیگری

مقصود از کار احساسی معطوف به دیگری آن است که کنش‌گران برای رسیدن به هدف، به تغییر در افکار و احساسات دیگران بپردازند. زنان در سال اول ازدواج با هدف ایجاد تغییر در همسر، آگاه کردن همسر از نیازها و انتظارات خود و رهایی از فشارهای همسر، به کار احساسی دست زده‌اند. راهبرد آنها برای رسیدن به هدف، ایجاد تغییر در همسر است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در ۱۱ پی‌رفت، یعنی حدود ۲۶٪ از موارد، راوی کار احساسی را با هدف تغییر در دیگری انجام داده است.

تغییر آگاهانه

زمانی که وضعیت نامطلوب زندگی متأثر از وضعیت فکری و احساسی همسر است، برای زن، اولویت، ایجاد تغییر در همسر خواهد بود. این تغییرات می‌تواند جزئی و گاه اساسی باشد. راوی شانزدهم به دنبال ایجاد یک تغییر در یک برهه زمانی خاص و در یک مسأله خاص نیست. او از انتخاب خود ناراضی است. چراکه با همسرش تفاوت‌های جدی و گسترده دارد. از تفاوت در بافت خانواده، تا تفاوت در حوزه عقاید. اما رأی به ماندن و ساختن زندگی‌اش می‌دهد.

رسیدن به این هدف با ایجاد تغییرات وسیع در همسر امکان‌پذیر است. برای رسیدن به این هدف او از تکنیک‌های شناختی، احساسی و فیزیکی استفاده می‌کند. او چنان به شرایط مسلط می‌شود که دقیقاً می‌تواند در هر شرایط احساسات متناسب با موقعیت را بروز دهد. خودش را یک شخصیت مستقل از مرد در حوزه عقاید تعریف کرده و این مسئله باعث شده تفاوت نظرات را بپذیرد. او دیگر درباره نگاه سایرین به تفاوت‌های آنها، اضطراب و ناراحتی به‌خود راه نمی‌دهد. امروز او چنان بر احساسات خود مسلط می‌شود که حتی با وجود تذکرهای نامناسب همسر در جمع، احساس شادابی و نشاط خود را از دست نمی‌دهد. علاوه بر این گاهی حسب موقعیت عمداً ناراحتی خود را بروز می‌دهد. تسلط او در شناسایی نقاط ضعف همسر و شناخت موقعیت باعث می‌شود، امروز احساس رضایت داشته باشد.

«چون تغییرش را دیدم تو به سری موارد، کمی صبورتر شدم. بابام هم به من میگه آدم تغییر می‌کنه. تو باید آروم باشی. واقعاً هم همینه. احساس می‌کنم زندگی نکرده. داره با من زندگی می‌کنه. یه فضایی براش باز شده که یک اتمسفر دیگه را تجربه کنه. من باید صبور باشم تا یه سری چیزها را یاد بگیره».

راوی بیستم نیز برای ایجاد آرامش در زندگی خود به تغییرات زیادی در همسر نیاز دارد. او با استفاده از تکنیک احساسی مشکلاتش را از دیگران پنهان می‌کند. همچنین خود را به مهارت‌های مختلف برای ابراز ناراحتی، مجهز می‌سازد تا به این وسیله بتواند عمق ناراضی‌اش را ابراز نماید. این تلاش‌ها ثمری ندارد. او به نقطه‌ای می‌رسد که ادامه زندگی را منوط به ایجاد تغییر در همسر می‌بیند و به این منظور خانه را ترک می‌کند. پس از مراجعت به خانه و با مشاهده تغییراتی در همسر به زندگی کمی امیدوارتر می‌شود. او همچنان به این تغییرات نیاز دارد. چراکه در خود توان زندگی در شرایط قبلی را نمی‌بیند.

«از من کردنش ناراحت می‌شدم. از این‌که اینقدر خودش را مطرح می‌کرد داشتم روانی می‌شدم ... تو این مدت هیچ کس از مشکلات ما خبر نداشت. ... مشاور بهم گفت تو باید اول خودت را پیدا کنی. بهم گفت شوهر تو شکاکه. بدبینه. به هیچ کس اعتماد نداره. برای همین تو را محدود می‌کنه. یه سری تکنیک گفت که چطوری ناراحتی‌ات را بروز بدی ... سعی کردم این تکنیک‌ها را پیاده کنم اما فایده‌ای نداشت.»

میل به بازشناخته شدن

گاهی روایت‌گران از این‌که نیازها و انتظارات آنها توسط همسران‌شان شناخته نشده گله دارند. آنها معتقدند همسران‌شان تلاشی برای شناسایی این نیازها و برآورده کردن آنها ندارند. نتیجه این‌که خود باید کاری کنند تا این نیازها به رسمیت شناخته شود. راوی اول پس از آزمون و خطاهای فراوان به رابطه خود و همسرش سروسامانی داده است. او تنها یک گله دارد. این‌که خواسته‌های او در زندگی دیده نمی‌شود. به همین جهت عزم خود را جزم می‌کند که با حفظ صمیمیت و محبت، در این‌باره با همسرش گفتگو کند و احساساتش را متناسب با این نیاز تنظیم گرداند. در این شرایط او از تکنیک‌های شناختی و احساسی استفاده کرده است.

«قرار نیست چون دوستش دارم از خودم بگذرم. باید خودم و اون را با هم ببینم. تعادلی بین خواسته‌های خودم و اون برقرار کنم. معنی دوست داشتن و محبت این نیست که خودت و خواسته‌هات را فراموش کنی.»

راوی ششم هم که توان تحمل مشکلات مالی ابتدای زندگی را ندارد، مدام می‌خواهد به همسرش گوشزد کند که این شرایط، آن وضع مطلوبی که قولش را داده بودی، نیست. او از همسرش انتظار دارد که به نیازهای او توجه بیشتری داشته باشد، درحالی که می‌داند از دست همسرش کاری بر نمی‌آید. به این ترتیب او با تکنیک احساسی، احساس خوشبختی را در خود سرکوب و احساس نارضایتی را در خود تقویت کرده است.

«من باید می‌رفتم لباس می‌گرفتم. این خیلی فشار می‌آورد. الآن که فکر می‌کنم می‌بینم کار درستی نمی‌کردم. ما بحث می‌کردیم. اون می‌گفت: داری لباس. من می‌گفتم نه. من خیلی تحت فشارم. من دارم تو زندگی تحقیر میشم».

خلسه سعادت‌مندانه

زمانی که مرد نیازهای خود را مدنظر قرار دهد و بدون توجه به شرایط زندگی و نیازهای زن یکسره به خود بیندیشد، زن برای رهایی از این فشار و رساندن پیام نارضایتی خود از وضع موجود ناگزیر به انجام کاری خواهد شد. راوی هفتم در زندگی خود با چنین مسأله‌ای مواجه است. همسر او از یک طرف تمام مشکلات کاری خود را به زن منتقل می‌کند و انتظار دارد او همواره به دفاع از حقوق‌اش بپردازد و از طرف دیگر درباره وضعیت ظاهری زن مدام تذکراتی می‌دهد. زن بعد از مدتی ادامه پیدا کردن این وضعیت را برای خود سخت می‌بیند و به دنبال ایجاد تغییر در همسر است. او با استفاده از تکنیک احساسی، احساس مسئولیت خود را کنترل و نسبت به صحبت‌های همسر بی‌تفاوت می‌شود. همسر گلایه‌مند است. اما زن با ابراز ناراحتی خود از رفتارهای همسر موقعیت جدیدی برای خود خلق می‌کند که نیازهای او نیز در آن در نظر گرفته شود:

«اصفهان که اومد به خاطر شناختی که از این‌جا نداشت پیش برادرم مشغول کار شد. بعد دیگه خیلی مشکلات و مسائل پشت‌بندش بود. حقوق دیر و زود می‌شد، حقی اگه ادا نمی‌شد یا هر مسئله‌ای که بود به جای این‌که صبوری کنه، بار تمام این اتفاقات روی دوش من بود. اوایل که با هم آشنا شده بودیم هر مسئله‌ای پیش می‌ومد من توضیح می‌دادم، توجیه می‌کردم، سعی می‌کردم مسئله حل بشه. بعد یه مدتی مثل این‌که طرف مقابل عادت کنه، هر مسئله‌ای پیش می‌اومد انتظار داشت من توضیح بدم علت‌اش را. من خسته شدم... خیلی توجیه کردم. یه موقع‌هایی حقوق‌اش کم بود یا عقب می‌افتاد من مجبور بودم از خانواده‌ام کمک بخوام. خودم مجبور بودم

شاگرد خصوصی بگیرم. اینقدر قر زدن‌هاش زیاد بود که من کنارش اذیت می‌شدم. من انتظار داشتم میاد خونه سر حال باشه. قید همه خواسته‌هام را هم زده بودم. هیچ کس از من به‌خاطر تحمل این همه فشار نه تنها هیچ تشکری نمی‌کرد. تازه طلبکار هم بودن ... انتظارش از من زیاد بود. نسبت به ظاهر من. هیکت این‌طوری باشه. صورتت این‌طوری باشه. انتظار داشت من باشگاه برم. من هفته‌ای سه روز بعد از سر کار باشگاه می‌رفتم. کارهای خونه هم بود. کمک می‌کرد اما نه زیاد».

زن به تغییر در همسر خود نیاز دارد چرا که:

«از یه جایی به بعد حس کردم آگه این‌طوری ادامه بدم خودم دچار آسیب می‌شم. من انتظار داشتم مسأله را خودش مدیریت کنه».

جدول ۲. کار احساسی معطوف به دیگری

شماره پی‌رفت	کد تفسیری	کد تبیینی
۲-۱	بهبود حال همسر	تغییر آگاهانه
۱-۸	بهبود حال همسر	
۱-۱۳	ایجاد تغییر در همسر با در نظر گرفتن اولویت‌ها	
۱-۱۴	تغییر نگرش همسر نسبت به عملکرد خانواده	
۱-۱۶	ایجاد تغییر در همسر	
۲-۲۰	ایجاد تغییر در همسر	
۳-۲۰	تغییر همسر در راستای احقاق حقوق از دست رفته	
۵-۱	آگاه کردن همسر از نیازها و انتظارات خود	میل به بازشناخته شدن
۱-۶	توجه دادن همسر به عدم رضایت از وضعیت زندگی	
۱-۷	رهایی از فشار همسر به واسطه مشکلات کاری و اقتصادی	خلسه سعادتمندانه
۲-۷	رهایی از فشار همسر به واسطه اهمیت زیاد ظاهر	

منبع: یافته‌های پژوهش

(ب) محور انتقال

محور انتقال در الگوی کنشی گریماس شامل فرستنده و گیرنده است. بررسی فرستنده‌ها در روایت‌های مرتبط با این پژوهش نشان می‌دهد، نیروی که انگیزه انجام کار احساسی را در فاعل ایجاد می‌کند، گاه یک عامل درونی و گاه یک عامل بیرونی است. منظور از عامل درونی، نیرویی درونی است که فاعل را به حرکت وامی‌دارد و منظور از عامل بیرونی، نیرویی است که از جانب اطرافیان یا شرایط پیرامونی بر فاعل وارد می‌شود.

زمانی که کار احساسی زن معطوف به دیگری است، همواره یک نیروی درونی به آنها انگیزه تلاش و حرکت می‌دهد. این نیرو از جنس علاقه به همسر، میل به بازشناخته شدن، میل به رهایی، کار احساسی عقلانی، میل به برآورده شدن خواسته‌ها و انتظارات و نگرانی از به هم خوردن روابط خانوادگی است. اما زمانی که کار احساسی زن معطوف به خود است و ایجاد تغییر در خود را در دستور کار قرار داده است، گاه یک نیروی درونی و گاه نیروی بیرونی این انگیزه را در او ایجاد می‌کند. گیرنده کار احساسی در عمده موارد همسر است. در موارد اندکی نیز خود زن و یا خانواده‌ها به شکل حداکثری از نتایج کار احساسی بهره‌مند می‌شوند. این انتقال در اکثر موارد با احساس رضایت زنان و اثربخشی مثبت در زندگی آنها همراه بوده است. تنها در سه مورد، زنان از کار احساسی انجام گرفته و اثراش، پشیمانی بوده و معتقدند تحلیل آنها از وضعیت و متعاقب آن کار احساسی غلط بوده است. به‌طور مثال راوی اول تغییرات رفتاری همسر را عاملی می‌داند که زن را به فکر فرو می‌برد و به چاره‌اندیشی وامی‌دارد. اگر همسر این تغییرات رفتاری را نداشت زن همچنان با تصورات قبلی به زندگی ادامه می‌داد. او چنان می‌پنداشت که به‌خاطر فداکاری که در انتخاب همسر داشته این حق را دارد که همواره متوقع باشد. راوی سوم ابراز ناراحتی همسر از رفتارهای خانواده‌اش و مقصر پنداشتن او در عدم مدیریت این رابطه را عاملی می‌داند که او را به فکر فرو می‌برد. اگر همسر او با این مسئله به نوعی کنار می‌آمد و ناراحتی خود از خانواده زن را بروز نمی‌داد، او به هیچ وجه به تغییر فکر نمی‌کرد.

ج) محور قدرت

محور قدرت شامل یاری‌رسان‌ها و مخالفان است. بررسی این دو دسته از کنشگران در روایت‌های مرتبط با این پژوهش نشان می‌دهد یاری‌رسان‌ها بیشتر از مخالفین در زندگی زوجین نقش ایفا کرده‌اند. به طوری که هم از نظر تنوع و هم از نظر میزان یاری‌رسانی سهم بیشتری دارند. از نظر تنوع یاری‌رسان‌ها شامل مشاوران، پزشکان، دوستان، خانواده‌ها (اعم از خانواده زن و خانواده همسر) و مطالعه و جستجو در میان منابع مکتوب هستند و مخالفان تنها به خانواده‌ها محدود می‌شوند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد زمانی که راوی قصد ایجاد تغییر در همسر را دارد، به ندرت اثری از آثار یاری‌رسان‌ها و مخالفان دیده می‌شود. یاری‌رسان‌ها تنها در سه مورد به راوی کمک می‌کنند و در این سه مورد از نوع مشاوران هستند. در این موارد هیچ یک از افراد نزدیک مثل خانواده‌های دو طرف در جریان قرار نمی‌گیرند. این درحالی است که زمانی که زن قصد ایجاد تغییر در خود را دارد به وفور از یاری‌رسان‌ها بهره می‌برند و با فراغت خاطر بیشتری اطرافیان را در جریان قرار داده و از کمک دیگران استفاده می‌کنند. گویا در چنین شرایطی ابایی از طرح مسئله ندارند و هر آن‌کس را که مناسب بداند مورد مشورت قرار می‌دهد. در موارد بسیار کمی خانواده‌ها در برابر این ایجاد تغییر در دخترشان واکنش منفی نشان می‌دهند. به طور مثال راوی هفتم زمانی که از توجه بیش از اندازه مرد به وضعیت ظاهری خود به ستوه می‌آید، به مشاور مراجعه می‌کند. مشاور به او می‌گوید تا زمانی که حرف‌های او توجه داشته باش که به شخصیت تو توهین نشود. در غیر این صورت با بی‌توجهی و یا عکس‌العمل زبانی به او نشان بده که از صحبت‌های او ناراحت می‌شوی و تمایلی به انجام چنین خواسته‌هایی نداری. این توصیه‌ها برای زن یک شاخص ایجاد می‌کند. شاخصی که با آن کنش‌های خود را تنظیم می‌کند. در این روایت که کل کار احساسی زن با محوریت ایجاد تغییر در مرد است. هیچ یک از خانواده‌ها و اطرافیان از مشکلات این زوج آگاه نمی‌شوند و زن در برخی موارد برخی خواسته‌های خود یا همسر را از دیگران مخفی می‌کند و یا برای رفتارهایش دلایل دیگری می‌آورد. او حتی خانواده خود را در جریان مشکلات زندگی‌اش قرار نمی‌دهد. خانواده همسر نیز از بسیاری مسائل این زوج بی‌اطلاع هستند حتی از مسائل مهمی مانند کار کردن پسرشان نزد برادر همسرش.

بحث و نتیجه‌گیری

تغییر، خاصیت انسان در حال رشد و لازمه حضور در زندگی مشترک است. اگر طرفین رابطه زناشویی هر دو قائل به ضرورت ایجاد تغییر در خود باشند، زندگی آنها به راحتی سامان می‌یابد و شکل جدید خود را پیدا می‌کند. اکثر مصاحبه‌شوندگان ایجاد تغییر در خود و یا تغییر در همسر را مثبت و رشد‌آفرین ارزیابی کرده‌اند. آنها معتقدند پذیرش و اعمال این تغییرات برای آنها و زندگی مشترکشان مفید بوده است. آنها مصادیق این اثربخشی را در افزایش تاب‌آوری در برابر مشکلات، افزایش صبر، پذیرش تفاوت‌ها، مدیریت تفاوت‌ها، افزایش توان حل مسئله، افزایش روحیه جنگندگی برای حل مشکلات، افزایش تجربه‌گرایی و توجه کمتر به حرف‌های مخرب و آسیب‌زا دانسته‌اند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد در ۳۱ پی‌رفت، راوی کار احساسی را با هدف تغییر در خود انجام می‌دهد و در ۱۱ پی‌رفت به دنبال ایجاد تغییر در همسر است. این یافته آماری قابل تحلیل است. به‌راستی چرا زنان بیشتر به تغییر خود می‌اندیشند؟ و این تغییرات چه پیامدهایی برای آنان دارد؟ به نظر می‌رسد پاسخ‌های متفاوتی برای این پرسش قابل طرح باشد. این‌که زنان در جریان زندگی به این نتیجه رسیده‌اند که باید تغییر را از خود آغاز کنند، می‌تواند نشان‌دهنده این باشد که آنها در ارزیابی‌ها، خود را فاقد برخی توانمندی‌ها و مهارت‌ها برای زندگی مشترک می‌دانند. به همین جهت و برای رسیدن به چنین آمادگی به تغییر در خود می‌اندیشند. این پاسخ می‌تواند صحیح باشد. زیرا، در برخی روایت‌ها، زنان خود به عدم توانمندی حل مسئله و یا درک نامناسب از وضعیت زندگی جدیدی که در آن قرار دارند، اشاره کرده‌اند. اما این پاسخ شمولیت ندارد. گاهی زنان تغییر را از خود آغاز می‌کنند؛ به این دلیل که تغییر در خود، امکان‌پذیرتر و آسان‌تر است. بالعکس تغییر در طرف مقابل سخت‌تر و با مقاومت بیشتری همراه است. یافته‌های این پژوهش در بررسی محور قدرت مؤید این است؛ که زمانی که راوی قصد ایجاد تغییر در همسر را دارد، به‌ندرت اثری از آثار یاری‌رسان‌ها و مخالفان دیده می‌شود. این درحالی است که زمانی که قصد تغییر در خود را دارد، شبکه‌ای اجتماعی از اطرافیان، برای حمایت از این تغییر فعال می‌شود. مؤید دیگر این است که در اکثر روایت‌ها، راویان به این نکته اشاره کرده‌اند که هنگام درخواست از همسر برای حضور نزد مشاور، به دلایل مختلف از جمله بی‌نیازی از دریافت

کمک مشاور، آگاهی خود به مسائل و مشکلات، هزینه بالای مشاوره، و .... از حضور نزد مشاور امتناع کرده‌اند.

زنانی که چنین دلیلی برای ایجاد تغییر در خود دارند، ایجاد تغییر در خود را مانند راه میان‌بری می‌دانند که راحت‌تر آنها را به سرمنزل مقصود می‌رساند. به‌راستی چرا مردان در برابر تغییر مقاومت و سرسختی از خود نشان می‌دهند؟ به‌نظر می‌رسد این ساختار قدرت در خانواده است که تغییر در زنان را راحت‌تر و همراه با حمایت اجتماعی و تغییر در مردان را سخت می‌کند. در مجموع می‌توان گفت در جریان روابط عاطفی بین افراد، قدرت عاملی مهم است و به‌ویژه در بین زوج‌ها خودنمایی می‌کند. معمولاً یکی از دو نفر که قدرت کمتری دارد به‌منظور هماهنگ شدن با دیگری، تغییرات گسترده‌تری در عواطف و احساسات خود به‌وجود می‌آورد (گلمن، ۱۳۹۳: ۴۹). ساختار تثبیت شده قدرت، به‌عنوان یک پیش‌انگاشت تغییر مردان را سخت‌تر می‌کند.

این‌که زنان به تغییر در خود بیشتر می‌اندیشند را نه از زاویه نیاز و امکان‌پذیری بلکه از زاویه اثرگذاری و اهمیت نقش زنان در زندگی خانواده می‌توان بررسی کرد. سال‌هاست که شنیده شده زنان قدرت نرم‌افزاری بیشتری نسبت به مردان برای مدیریت افکار و احساسات در خانواده دارند. این آمار می‌تواند نشان از آن باشد که قدرت انعطاف‌پذیری و تغییر در زنان باعث افزایش عاملیت و تأثیرگذاری آنان در مدیریت خانواده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که توانمندی زنان در انجام کار احساسی برای آنها قدرت ایجاد می‌کند. قدرت نرمی که می‌تواند در بلندمدت تغییراتی را در وضعیت جامعه زنان ایجاد کند.

در مجموع می‌توان گفت انجام کار احساسی متضمن عقلانیت است. به این معنا که دوگانه عقل و احساس در آن راه ندارد. دوگانه‌ای که ریشه‌ای تاریخی دارد و سعی می‌کند احساسات انسان را در برابر عقل قرار دهد. کار احساسی انسان‌ها را توانمند و احساسات آنها را چنان مدیریت می‌کند که کاملاً در مسیر عقلانیت گام بردارند. به‌نظر می‌رسد زمانی‌که انسان‌ها از وجود این توانمندی در خود آگاه شوند، با اشتیاق بیشتری برای تقویت آن در خود تلاش می‌کنند. برخلاف آنچه ممکن است درباره خانواده امروزی تصور شود، خانواده یک سازمان اقتصادی نیست که کنش‌های آن مبتنی بر سود و فایده باشد. در واقع، کار احساسی در راستای کسب

منافع اقتصادی صورت نمی‌پذیرد. خانواده بیشتر یک نهاد احساسی است و احساسات وسیله‌ای برای بهتر زندگی کردن است. مقایسه کار احساسی در فضای خانواده با کار احساسی در فضای مشاغل نکته دیگری را عیان می‌کند. کار احساسی در خانواده با اراده و اختیار خود فرد صورت می‌گیرد. کاوش دقیق در بین فرستنده‌ها این ادعا را تأیید می‌کند. فرستنده در تعداد موارد محدودی یک نیروی بیرونی است. در اکثر موارد نیروی محرکی که زن را به انجام کار احساسی سوق می‌دهد از درون او نشأت نگرفته است. این در حالی است که در مشاغل، خواست کارفرما بر اراده و خواست کارگر یا کارمند غلبه دارد و کار احساسی به سفارش کارفرما و توسط کارگر یا کارمند انجام می‌شود.

یافته‌های این مقاله در تأیید دیدگاه هوقشیلد (۱۹۷۹) است که به اعتقاد وی، انسان‌ها قادرند آگاهانه بر روی احساسات خود کار انجام دهند و احساسات خود را متناسب با موقعیت جدید شکل دهند. گرچه فضای مطالعه حاضر در خانواده است و با فضاهای مورد مطالعه هوقشیلد تفاوت‌های اساسی دارد. اما گزاره اصلی او تأیید می‌شود. همان‌گونه که در تحقیقات پیشین نیز تأیید شده است. از جمله، راثو (۲۰۱۷) در پژوهش خود با موضوع کار عاطفی زنان در مواجهه با بیکاری همسران‌شان به این نتیجه رسید که همسران مردان بیکار دو نوع کار عاطفی - متمرکز بر خود و دیگری - انجام می‌دهند و هر دو با هدف تسهیل موفقیت همسران در فرآیند جستجوی شغل صورت می‌پذیرد. اما کیس (۲۰۱۰) در مطالعه خود با موضوع تجربه زنان در مواجهه با رخداد سقط جنین به چنین تقسیم‌بندی نرسید و معتقد است زنان، زمانی که در چنین شرایطی قرار می‌گیرند از انواع تکنیک‌های کار احساسی استفاده می‌کنند و احساسات آن‌ها بسته به ایدئولوژی و انواع محرک‌های محیطی که با آن در ارتباط هستند؛ متفاوت است. مطالعه حاضر به لحاظ موضوع و روش، بدیع است و نمونه داخلی و خارجی نزدیک به آن وجود ندارد. به همین دلیل مقایسه یافته‌های این پژوهش با پژوهش‌های دیگر به صورت تفصیلی امکان‌پذیر نیست.

منابع

- تولان، مایکل جی. (۱۳۸۳). درآمدی نقادانه-زبان‌شناختی بر روایت. ترجمه ابوالفضل حری. تهران: انتشارات بنیاد سینمایی فارابی، چاپ اول.
- چندلر، دانیل. (۱۳۸۶). مبانی نشانه‌شناسی. ترجمه مهدی پارسا. تهران: انتشارات سوره مهر، چاپ اول.
- خدادای سنگده، جواد، نظری، علی محمد و احمدی، خدابخش. (۱۳۹۴). پیش‌بینی ازدواج موفق: نقش عوامل زناشویی مؤثر مبتنی بر بافت فرهنگی اجتماعی. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۱۴(۲۹)، ۹۷-۱۰۸.
- رحیم‌نیا، فریبرز و حسینی رباط، منصوره. (۱۳۹۶). شناسایی مؤلفه‌های ابعاد کار احساسی پرستاران در تعامل با همراهان بیمار. *پژوهش‌های مدیریت عمومی*، ۱۰(۳۶)، ۸۸-۶۳.
- طالب‌پور، اکبر، عباس‌پور، ابراهیم و قنبری، کلثوم. (۱۳۹۷). درونی کردن نقش معلمی در قالب کار احساسی (مطالعه موردی؛ شهرستان اسلام آباد غرب). *معرفت فرهنگی اجتماعی*، ۱۰(۳۷)، ۷۳-۹۰.
- کلانتری، عبدالحسین، روشنفکر، پیام و جواهری، جلوه. (۱۳۹۰). مرور سه دهه تحقیقات «علل طلاق» در ایران. *مطالعات راهبردی زنان*، ۱۴(۵۳)، ۱۶۲-۱۲۹.
- کیان‌پور، مسعود و آقابابائی، احسان. (۱۳۹۶). جامعه‌شناسی احساسات. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان، چاپ اول.
- گلמן، دانیل. (۱۳۹۳). هوش اجتماعی. ترجمه حمید رضا بلوچ. تهران: انتشارات جیحون، چاپ سوم.
- Chandler, D. (2007). *Semiotics: The basics*. Translated by Mahdi Parsa. Tehran: Surah Mehr Publishing. (In Persian)
- Cho, C. J. (2020). *The work of the funeral director: Emotional labor, family and friends*. A Master's Thesis of Science in Family and Child Studies, University of Central Oklahoma.
- Fabianowska, J. & Halnon, N. G. (2014). Emotional labour in harm-reduction practice in Ireland: An exploratory study. *Irish Journal of Applied Social Studies*, 13(1), 53-65.

- Goleman, D. (2014). *Social Intelligence*. Translated by Hamid Reza Baluch. Tehran: Jaihoon Publication. (In Persian)
- Gottman, J. M. & Levenson, R. W. (2003). A two-factor model for predicting when a couple will divorce: Exploratory analyses using 14-year longitudinal data. *Family Process*, 41(1), 83-96.
- Herman, L. & Vervaeck, B. (2001). *Handbook of Narrative Analysis*. University of Nebraska Press Lincoln and London, Chapter 2 Structuralism, 1.2. Actants .
- Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social structure. *American Journal of Sociology*, 85(3), 551-575.
- Hofmann, V. & Stokburger-Sauera, N. E. (2017). The impact of emotional labor on employees' work-life balance perception and commitment: A study in the hospitality industry. *International Journal of Hospitality Management*, 65, 47-58.
- Kalantari, A., Roshanfekar, P. & Javaheri, J. (2011). Three decades of researches about "divorce causes" in Iran: A review. *Women's Strategic Studies Quarterly*, 14(53), 162-129. (In Persian)
- Keys, J. (2010). Running the gauntlet: Women's use of emotion management techniques in the abortion experience. *Symbolic Interaction*, 33(1), 41-70.
- Khodadai Sangdeh, J., Nazari, A. M. & Ahmadi, K. (2015). The prediction of youth successful marriage: The role of effective marital factors on the socio-cultural context. *Strategic Studies On Youth and Sports*, 14(29), 97-108. (In Persian)
- Kianpour, M. & Aqababae, E. (2017). *Sociology of Emotions*. Isfahan: University of Isfahan Press. (In Persian)
- Lamb, K. A., Lee, G. R. & DeMaris, A. (2003). Union formation and depression: Selection and relationship effects. *Journal of Marriage and Family*, 65(4), 953-962.
- Lavner, J. A., Karney, B. R. & Bradbury, T. N. (2016). A does couples' communication predict marital satisfaction, or does marital satisfaction predict communication? *Journal of Marriage and Family*, 78(3), 680-694.
- Long, L. L. & Young, M. E. (2007). *Counseling and therapy for couples* (2nd ed.). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Paik, A. (2011). Adolescent sexuality and the risk of marital dissolution. *Journal of Marriage and Family*, 73(2), 472-485.
- Pala, T., Tepeci, M. & Timur, A. (2018). The relationship between emotional labor and work-family conflict among hotel employees in Izmir city hotels. *Anatolia: Turizm Arastirmalari Dergisi*, 29(1), 7-18.

- Rahimnia, F. & Hosseini Robat, S. M. (2017). Identifying components of emotional labor dimensions for nurses in relation to patient companion. *Public Management Researches*, 10(36), 63-88. (In Persian)
- Rao, A. H. (2017). Stand by your man: Wives' emotion work during men's unemployment. *Journal of Marriage and Family*, 79(3), 636-656.
- Talibpour, A., Abbaspour, I. & Ghanbari, K. (2018) Internalizing the role of a teacher in the form of emotional work (case study; Islamabad West). *Socio-Cultural Knowledge*, 10(37), 73-90. (In Persian)
- Toolan, M. (2004). Narrative a critical linguistic introduction. Translated by Abolfazl Horri. Tehran: Farabi Cinema Foundation Press. (In Persian)
- Williams, A. (2013). A study of emotion work in student paramedic practice. *Nurse Education Today*, 33(5), 512-517.
- Yigit, A. O. & Ferda, A. A. (2019). The effect of emotional labor and impression management on burnout: Example of family physicians. *Pakistan Journal of Medical Science*, 35(3): 793-796.
- Yu, J. H. & Park, T. Y. (2016). Family therapy for an adult child experiencing bullying and game addiction: An application of bowenian and MRI Theories. *Contemporary Family Therapy*, 38(3), 318-327.

© 2022 Alzahra University, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BYNC 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

نویسندگان

z.asgari100@gmail.com

زهرا عسکری دستجردی

دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد مطالعات زنان، دانشگاه اصفهان.

ehsan_aqababae@yahoo.com

احسان آقابابایی

استادیار گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه اصفهان، گروه علوم اجتماعی، اصفهان، ایران.